33e JAARGANG No. 9 —3 AUGUSTUS 1945

DE GIDS

C.N.V.

ORGAAN VAN HET CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND IN NEDERLAND

VERANTWOORDELIJK VOOR DE REDACTIE: A. STAPELKAMP
REDACTIE EN ADMINISTRATIE: STADHOUDERSLAAN 45, UTRECHT

VERSCHIJNT EENS PER WEEK EN WORDT GRATIS TOEGEZONDEN AAN ALLE LEDEN VAN BIJ HET CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND AANGESLOTEN ORGANISATIES — VOOR NIET-LEDEN ABONNEMENTSPRIJS F 5,- PER HALF JAAR — ADVERTENTIES F 0.25 PER REGEL

Sociale WENSCHEN

De christelijke vakbeweging is tot practischen arbeid geroepen.

Zij staat midden in het volle bruischende leven en heeft de taak mede de bedding te graven waarlangs dat leven zich kan voortbewegen.

Dat brengt met zich mede de noodzakelijkheid, zich telkens weer te beraden over den weg die gegaan moet worden en de middelen die aangewend moeten worden om dit doel te bereiken.

Nu we weer in vrijheid onzen arbeid kunnen verrichten, komt ook uit de kringen onzer leden de vraag, wat voor het heden noodig is en welke urgente aangelegenheden de bijzondere aandacht moeten hebben.

Wij willen gaarne voldoen aan het verzoek, ons van verschillende zijden gedaan, om n.l. eens aan te geven welke vragen vooral naar den voorgrond dringen.

En dan noemen we allereerst het vraagstuk der organisatie van het bedrijfsleven. Daaraan moet met bekwamen spoed worden gewerkt. De tijd is er rijp voor. Willen we werkelijk tot vrede in het bedrijfsleven komen, dan moet de bedrijfsorganisatie over heel de lijn worden doorgevoerd.

Hoe wij ons die bedrijfsorganisatie denken is neergelegd in de tijdens de bezetting opgestelde „Richtlijnen". In de besprekingen met de socialistische en R.Katholieke vakbeweging is gebleken dat overeenstemming ter zake van dit punt zeer wel mogelijk is. De werkgevers staan er voorts niet zoo afwijzend meer tegenover als voorheen. De weg is daarmede geëffend om tot een definitieve regeling te komen.

In de tweede plaats wijzen we op een betere voorziening in de verzorging van den ouden en invaliden arbeider. Deze is dringend noodig.

De Invaliditeitswet is sterk verouderd. De uitkeeringen zullen belangrijk verhoogd moeten worden .In verband met de stijging der loonen en salarissen zal de loongrens. thans op *f* 3000 gesteld. moeten worden verhoogd. Misschien wel tot *f* 4000. Ook het loonmaximum, thans *f* 8 per dag, zal zeker tot *f* 10 moeten worden verhoogd. Meer groepen zullen onder de wet moeten worden gebracht.

Verder zal krachtig moeten worden gewerkt aan uitbreiding van het instituut voor bedrijfspensioenfondsen.

De disharmonie tusschen loonen en prijzen maakt het verder hard noodig dat er meer aandacht wordt geschonken aan het begrip: sociaal-ethisch-minimumloon, opdat in ieder gezin althans het huidige levensmiddelenpakket kan worden gekocht. Daar ontbreken thans vaak de middelen voor.

Aan meer toenadering tusschen de hoogere en lagere salarissen en loonen zal gearbeid moeten worden, en dat in dezen zin, dat de lagere opgetrokken en de hoogste in hun ontwikkeling worden geremd. Bij tijdelijke inzinking in een bedrijfstak zal dit voorts in mindere mate dan tot dusver, in de belooning der arbeiders haar reflex mogen hebben.

Het woningbouw-vraagstuk wordt straks, wanneer er meer materialen zijn, zeer actueel. Wij moeten daar alle aandacht aan schenken.

Wij zullen goede en goedkoope arbeiderswoningbouw moeten bevorderen en voorkomen dat het particuliere bouwbedrijf dit tot een voorwerp van winstmakerij maakt. Na den vorigen oorlog is dit helaas veel te veel gebeurd.

Nadere regeling van het arbeidsrecht, met name ook van het ontslagrecht, zal spoedig aan de orde gesteld moeten worden. Op dit punt bevat onze wetgeving nog tal van leemten.

Bestrijding van de oorzaken en niet alleen bestrijding van de gevolgen der werkloosheid, zal de bijzondere taak der Overheid zijn. De geleide economie heeft hier een krachtproef te doorstaan, waaraan ze zich niet kan onttrekken.

Wij hebben hier, zonder volledig te zijn, een aantal punten genoemd, die reeds een geheel program bevatten.

De christelijke vakbeweging wil daarvoor den strijd voeren. Zij streeft naar nieuwe maatschappijvormen. Bij dien strijd doet zij een beroep op allen die het Evangelie van Jezus Christus zien als een kracht in het leven, ook in het gemeenschapsleven, opdat wij waarlijk christelijk-socialen arbeid mogen verrichten.

Meer dan 50.000 leden

Op 25 Juli j.l., precies vier jaren nadat Woudenberg, gesteund door zijn Duitsche lastgevers, het apparaat van ons Verbond kon overnemen, hebben wij in Utrecht onze 21ste Algemeene Vergadering gehouden. Een verslag van het daar verhandelde wordt in dit nummer van „De Gids" opgenomen. Wij zeggen daarvan hier dus niets. Wel willen we met een enkel woord hier wijzen op het historische feit dat zich in dit samenzijn voltrok.

Tal van vrienden die zich in jaren niet hadden gezien, maar die ieder op zijn wijze en op zijn plaats, vaak onder veel moeite en zorg, bijna altoos onder gevaar van de zijde van den bezetter, het werk in het geheim hadden voortgezet, konden elkander daar weer de hand drukken. Verschillende zeer gewichtige besluiten in betrekking tot den opbouw onzer beweging zijn er voorts genomen.

Ter vergadering deelden de aanwezige hoofdbestuursleden het ledental mede van de aangesloten organisaties. Daaruit bleek, dat per 1 Juli 1945, dus nauwelijks twee maanden na de bevrijding van het geheele land ons Verbond 50.000 leden had bereikt.

Dit aantal is thans, naar stellig mag worden aangenomen, reeds beduidend overschreden. Er is dus alleszins reden tot dank en vertrouwen in de toekomst. Gode zij er voor geprezen.

De oude liefde is er nog. Voor tegenstand gaan we niet uit den weg, wij willen en zullen dien overwinnen.

Het is thans zaak om den propaganda-arbeid met kracht aan te vatten.

De velden zijn wit om te oogsten. Nog voor dit jaar der bevrijding ten einde is, zullen we het tweede 50.000-tal onder onze vanen dienen te verzamelen.

Stichting van den Arbeid erkend als Adviseerend Lichaam

Het bestuur van de Stichting van den Arbeid heeft op 5 Juli j.l. een onderhoud gehad met den Minister van Sociale Zaken. Naar aanleiding daarvan deelde de Minister aan het bestuur mede, dat de Regeering met bijzondere waardeering kennis heeft genomen van de samenwerking tusschen werkgevers en arbeiders, die gedurende de bezettingsjaren is ontstaan en vorm heeft gegeven in een Stichting van den Arbeid.

De totstandkoming van een centraal orgaan van samenwerking tusschen werkgevers en arbeiders acht de Minister ook voor de bemoeiingen van de overheid op sociaal terrein van groot belang, wijl daardoor een vlotter en meer geregeld contact met het georganiseerde bedrijfsleven mogelijk wordt gemaakt.

De Minister voegde hieraan toe, dat in afwachting van een nader door de regeering gewenscht overleg omtrent den inhoud der stichtingsacte en de regeling van een permanente samenwerking tusschen overheid, werkgevers en arbeiders, de regeering bereid is de stichting reeds aanstonds als adviseerend lichaam te erkennen. Dit houdt in, dat de Stichting door de regeering zal worden geraadpleegd over op sociaal gebied te treffen voorzieningen, alsmede dat de stichting ook eigener beweging over al dergelijke aangelegenheden van advies zal kunnen dienen.

ONJUISTE voorlichting

Het weekblad „Je Maintiendrai", het blad voor personalistisch-socialisme, houdt zich in het nummer van 20 Juli j.l. bezig met de vakbeweging.

Aanleiding daartoe is de wilde staking in de Rotterdamsche haven.

De schrijver neemt deze staking serieus, ziet daarin een openbaring van den nieuwen geest die de arbeiders van heden zou kenmerken.

Wij zullen daar niet te veel van zeggen. Wie van nabij heeft kennisgenomen van de omstandigheden waaronder deze staking in het leven werd geroepen, weet wel beter. Dit was zuiver een stuk syndicalistische stakingsgymnastiek zooals wij die in het verleden ook hebben gekend.

Wanneer de schrijver in „Je Maintiendrai" dat niet heeft onderkend, is dit voor hem toch wel zeer te betreuren en kan hem slechts worden aangeraden bij een volgende gelegenheid, eer hij zijn pen op papier brengt zich eerst eens ter plaatse te oriënteeren.

Aan het feit dat het aan eenige menschen — waarvan er althans een wegens collaboratie in de gevangenis zit — gelukt is een staking te forceeren, verbindt hij nu de volgende conclusies: „De arbeiders zijn niet meer de onverschillige contributie-betalers, die het wel gelooven. Ook in hun organisatieleven bestaat de „gezags-crisis" welke wij overal opmerken. Wie vandaag het vertrouwen van menschen winnen wil, moet vandaag bewijzen wat hij waard is. Het is niet meer voldoende, dat men verwijst naar zijn langen staat van dienst in de beweging."

Deze menschen, die het gelukt is wat arbeiders in de Rotterdamsche havens bijeen te trommelen, en hen tot neerlegging van het werk te bewegen, zouden, in tegenstelling met de oude vakvereenigingsleiders, het vertrouwen der havenarbeiders hebben, zouden getoond hebben wat zij „waard" zijn, en het op een bepaald oogenblik volgen van deze „leiders", zou blijk zijn dat de arbeider niet meer de „onverschillige contributiebetaler" is.

Wij zullen ook hier maar niet te veel van zeggen! Wanneer dit nu de voorlichting moet zijn van een blad, dat pretendeert naar geestelijke vernieuwing te streven, dan is het wel heel erg.

De schrijver vervolgt dan: „De oude vakbeweging is in haar geesteshouding niet meer op de hoogte van haar tijd gebleven. Ze is, tijdens de bezetting, geen stuk georganiseerde volkskracht geweest, zooals het bijzonder onderwijs of de dokters. Ze staat vreemd tegenover de arbeiders van nu en de arbeiders van nu, staan vreemd tegenover haar."

Of de christelijke vakbeweging — wij spreken hier alleen over haar — op de hoogte van haar tijd gebleven is, zal de naaste toekomst leeren. Wij hebben het geloof dat het mee zal vallen. Daar spreken we nu niet verder over. Maar wij komen met al wat in ons is er tegenop dat haar hier wordt aangewreven dat ze tijdens de bezetting geen stuk volkskracht zou zijn geweest. Dezen smaad behoeft ze zich zelfs van den redacteur van „Je Maintiendrai", die overigens veel mag, niet te aanvaarden. Al haar bestuurders — het waren er honderd — vrijwel geheel haar personeel — het bestond uit eenige honderden — meer dan 80% van haar leden — het waren er tienduizenden — hebben het scherpste verzet geboden aan Woudenberg en zijn meesters. Zij hebben alle medewerking en in elken vorm geweigerd. In de gijzelaars- en concentratiekampen, in de gevangenissen en voor de vuurpeletons heeft zij haar offers gebracht. Het verzet der christelijke vakbeweging was het **eerste massale en georganiseerde verzet** in ons land. Het verzet zoowel van het bijzonder onderwijs als van de doktoren kwam later. Het voorbeeld was toen reeds gesteld. Honderden geheime bijeenkomsten zijn tijdens de bezettingsperiode gehouden. Dat weten onze leden en talloozen buiten onzen kring. Toch beweert deze redacteur kalmweg het tegendeel.

Dat hij geen voorstander is van de christelijke vakbeweging, is zijn zaak; dat hij ons bestrijdt, wij kunnen er best tegen, maar dan mogen we vragen om

(Zie verder onderaan 3e kolom)

argumenten, geen verdachtmakingen.

De houding der christelijke vakbeweging in bezettingstijd mag gerust aan de feiten getoetst worden.

Christelijke Gerechtigheid en *Onderlinge Rechtvaardigheid!*

Kort na de bevrijding heeft de Algemeene Synode der Ned. Hervormde Kerk een boodschap tot het Nederlandsche volk gericht.

In den aanhef dezer boodschap wordt herinnerd aan de bevrijding van Nederland die duur werd betaald; een vrijheid die groote verantwoordelijkheid oplegt. De Christelijke Kerk, haar deel der verantwoordelijkheid dragende, wijst daarbij op Jezus Christus den waarachtigen Bevrijder der wereld en op zijn reddende boodschap. Op grond daarvan zegt nu de Synode: „Bouw uw sociale leven op den grondslag der Christelijke gerechtigheid en der onderlinge verantwoordelijkheid".

In naam dezer gerechtigheid vraagt de synode nu vijf dingen van ons volk. Wij volstaan, omdat helaas onze ruimte zoo beperkt is, met een korte samenvatting van de eerste drie vragen, n.l. 1e strijd tegen zwarten handel, corruptie worde gebannen en vertrouwen in gezags- en contrôle-organen worde hersteld; 2e dat de uit het buitenland terugkeerende arbeiders zoo spoedig mogelijk in eigen omgeving in het normale productieproces worden ingeschakeld; 3e krachtige maatregelen worden genomen tegen alle oorlogswinst en vermogensaanwas tijdens en tengevolge van den oorlog.

De twee laatste vragen nemen wij hieronder volledig over. Zij luiden:

„In naam dezer gerechtigheid vraagt zij van heel het volk in het bijzonder van werkgevers, kapitaalbezitters en arbeiders, dat zij niet zullen terugkeeren tot de schrijnende klassetegenstellingen en fellen klassenstrijd van het verleden, maar alle kraehten zullen inspannen tot een rechtsorde van den arbeid waarin de arbeider als verantwoordelijk medewerker wordt erkend en zijn bestaanszekerheid is gewaarborgd.

„In naam dezer gerechtigheid vraagt de Kerk van heel het volk, van den hooggeplaatste tot den eenvoudigste, van allen die verantwoordelijkheid dragen in eenigen tak van het economische, sociale en politieke leven, dat in hechte eendracht en onbaatzuchtigen gemeenschapszin niets worde nagelaten om den vloek en den schande der werkloosheid te voorkomen".

Wij hebben ons over dezen oproep van de Synode zeer verheugd. De Synode heeft in de oorlogsjaren meermalen haar scherpe protesten uitgesproken en ook nu is haar woord onverbloemd. Van harte hopen wij dat dit woord weerklank vinden zal bij ons volk en er naar gehandeld zal worden.

Het C.N.V. heeft het noodig geoordeeld, van zijn herrijzenis kennis te geven aan de Protestantsche kerken in ons vaderland. Dit geschiedde zoowel aan de nationale instanties als aan de kerkelijke gemeenten en haar dienaren des Woords.

In deze mededeeling aan de kerken wordt herinnerd aan de tijdelijke ondergang der Christelijke vakbeweging in 1941, toen de leiding niet bukte voor den eisch dat zij zich schikken zou onder den nationaal-socialist Woudenberg, en ruim 80% der leden het lidmaatschap opzegden. Vervolgens wordt dan medegedeeld wat in den loop der oorlogsjaren aan samenwerking tusschen de richtingen in de vakbeweging tot stand kwam, terwijl de „Stichting van den Arbeid" het voorloopige orgaan werd van het overleg tusschen de werkgeversorganisaties en de Centrales der werknemersvakbonden. Deze samenwerking, waarvan het C.N.V. voorstander en vurige propagandist was, ligt in de lijn onzer vakbeweging, want sinds 1909 zegt de beginselverklaring: „Het Verbond aanvaardt de Christelijke beginselen en verwerpt mitsdien den klassenstrijd".

Het is opmerkelijk dat de Synode van fellen klassenstrijd in het verleden spreekt (wij laten de kwestie klassenstrijd of belangenconflicten buiten beschouwing), maar niet rept van allen arbeid die op het terrein van het sociale leven verricht werd om de tegenstellingen te overbruggen. Want daar was vóór 1940 reeds een zoodanig overleg dat stakingen maar weinig meer voorkwamen en als zij voorkwamen waren er de rijksbemiddelaars die op eminente wijze hebben bijgedragen om conflicten te voorkomen of bij te leggen. Er waren de reeksen collectieve arbeidsovereenkomsten, die het bewijs leverden dat beide partijen in het arbeidsproces elkaar hadden leeren vinden en dat daarmede de weg naar bedrijfsorganisatie werd getoond. Het was wellicht ook aanbevelenswaardig geweest als de Synode had laten blijken dat zij wist wat er aan overleg en samenwerking tusschen de arbeiders onderling en met de patroons gegroeid was. Een aanmoediging vanwege de kerk zou wel goed geweest zijn.

De Synode van de Nederl. Hervormde Kerk was op de hoogte van hetgeen op dit terrein plaats vond.

De circulaire van het C.N.V. gaat dan verder en zegt:

„De christelijk-sociale actie wil n.l. leven uit de belijdenis der kerk dat Jezus Christus de Heer is, wiens Koningschap een Koningschap van alle eeuwen is en Die alle macht heeft in den hemel en op de aarde. Alle vraagstukken, ook van het maatschappelijk leven, liggen in deze belijdenis besloten. En in de kracht van Hem, die Heer en Koning is, wil zij streven naar recht en gerechtigheid op het zeer breede terrein van het sociale leven. Deze roeping geldt voor ieder lid der Kerk persoonlijk, overal waar God hem plaatst in de verhoudingen van het bedrijfsleven, zoowel naast den bedrijfsgenoot als den patroon. Naar het woord van den apostel Paulus waarbij, ook in die verhoudingen, een leesbare brief van van Christus moet zijn.

„Maar deze roeping geldt ook gemeenschappelijk voor de belijders van den Heere Jezus Christus. Dit zal collectief alleen daar kunnen geschieden waar Christus' koningschap wordt erkend. Dit geldt zeer speciaal voor de vakorganisatie, die als belangrijk deel van de bedrijfsgemeenschap over groote en principieele dingen beslissen moet. Beslissingen, die niet omgaan buiten de belijdenis van het Koningschap van Christus. De vakbeweging die zich op sociaal-democratisch standpunt stelt en uit humanistische beginselen leeft, aanvaardt dit Koningschap van Christus niet. De Roomsch-Kath. vakbeweging wenscht alleen leden der Roomsche Kerk in de eigen organisaties op te nemen. Vandaar dat de plaats der leden van de Kerken der reformatie voor het belijden en beleven van dit beginsel in de christelijke vakorganisatie is."

En de circulaire van ons Verbond eindigt aldus: „De christelijke vakbeweging verwacht van de kerken, die het Evangelie van den Heere Jezus Christus prediken grooten invloed op de gezindheid van ons volk. Zonder die gezindheid „God lief te hebben boven alles en den naaste als ons zelf", zal deze wederopbouw niet slagen".

Het is in dezen geest, dat ook de oproep van de Nederlandsch Hervormde Kerk spreekt. Want deze oproep eindigt aldus:

„De Kerk, die in opdracht van haar Heer dienend staat te midden van het volk, voelt den nood der huidige samenleving smartelijk en diep en legt hem aan het geweten van ieder Nederlander. In dezen nood getuigt zij van de profetische, apostolische liefde en verantwoordelijkheid die Jezus Christus in de wereld ontstoken heeft en ontsteekt. Zijn geest leide ons volkt voort op den weg tot waarachtige vernieuwing in gerechtigheid en vrede!"

Over de activiteit der Ned. Hervormde Kerk zijn wij zeer verheugd. Wij hopen, dat deze activiteit zijn weerslag vinden zal in de christelijk-sociale beweging in ons vaderland. In dezen tijd van verwarring der geesten is klaarheid een dringende vereischte, zoowel bij hen die leiding geven als bij hen die leiding erlangen.

J. SCHIPPER.

VERNIEUWING

De zeewind raast de vlakke velden over.
Al wat vermolmd en veeg is, stort ineen.
Ontworteld worden boomen in wier loover
Zoo menig nest veilig geborgen scheen.

Vernieuwing! Weg met afgeleefde vormen,
wier dagen voerden naar dien tienden Mei!
De chaos van weleer verga in 't stormen!
Ruim zij de baan der nieuwe maatschappij.

Dan zal ons volk in schooner glans herrijzen.
De toekomst lokt met waterklaren klank.
Bloesems van eenheid; zang van nieuwe wijzen!
O, verre horizonten! o leven, vrij en frank!

Blijft het slechts droom? Vernieuwing vraagt bekeering,
die dagelijks de zelfzucht overwint.
Uw Noordenwind, Heer, zend ons ter saneering
en koester onzen bloei door Uwen Zuidenwind.

A.B.

Het herrezen C.N.V.

Men schrijft over ons:

Met groote interesse heb ik altijd gevolgd de ontwikkeling van het Christelijk-sociale leven en mij zooveel mogelijk op de hoogte gehouden van wat er op dat terrein te beleven viel.

Een ding kan, lijkt mij, met groote stelligheid gezegd worden van den tijd, die voor ons ligt, dat het sociale aspect zal staan in het centrum van de belangstelling en dat er vooral op het sociale terrein slag geleverd zal worden.

Het is daarom, dat ik met groote dankbaarheid begroet heb de herrijzenis van het Christelijk Nationaal Vakverbond in Nederland, dat schijnbaar op 25 Juli 1941 onderging, toen alle bestuurders weigerden zich te scharen onder de bevelen van den Seys-Inquartknecht Woudenberg. En het overgroote deel der leden van het C.N.V. is zijn Bestuurders daarin gevolgd.

Van die herrijzenis legt ook getuigenis af het opnieuw verschijnend orgaan: De Gids, dat ik met groote belangstelling lees. Wij kunnen zoo goed verstaan de geestdriftige oproep, door het Dagelijksch Bestuur gericht tot alle Christelijke arbeiders, ambtenaren en verdere werknemers in Nederland om de Christelijke vakbeweging weer zoo snel en volledig mogelijk op te bouwen. Ik hoop van harte, dat er ook onder ons niemand van allen, die dit aangaat, moge achterblijven, maar een ieder zich met volle kracht inzette in begrip van de uiterst-belangrijke aangelegenheden, waarom het gaat. Hoe duidelijk en klaar is de grondslag van deze beweging tot uitdrukking gebracht in deze woorden: Het Verbond aanvaardt de Christelijke beginselen vervat in de Heilige Schrift en verwerpt mitsdien zoowel de leer van den klassenstrijd als die van den totalen staat.

Hoezeer ook tot samenwerking genegen, dit Verbond kan niets willen weten van een zg. Eenheitsvakbeweging, van welke beweging wij in den korten tijd van haar bestaan al de meest-wrange vruchten hebben geproefd.

God sterke alle mannen broeders, die hun plaats hebben in de voorste gelederen van het C.N.V. en make ook voorts alle leden getrouw in wat van hen aan getrouwheid en standvastigheid gevraagd wordt. Ze kunnen er zich van overtuigd houden, dat velen onzer van heeter harte met hen meeleven. Hopelijk zal ook in de komende periode de verhouding tot en de samenwerking met de werkgevers ten goede gestimuleerd worden door de „Stichting van den Arbeid", die juist deze hechte samenwerking ten doel heeft. Die in het geheel der dingen zeker niet gemist kan worden.

LeC.

„Uit het Bergen op Zoomsch Kerkblad".

De Geldovervloed

Er is in ons land een overvloed van papieren geld, dat tijdens de Duitsche bezetting in het verkeer is gebracht: Men vertelde reeds bij het begin van de bezetting in 1940, dat de Duitschers hun eigen bankbiljettenpers hadden meegebracht en dat zij daarop de Nederlandsche bankbiljetten drukten om aan de soldaten hun soldij uit te keeren. Dat dit zeer waarschijnlijk is, is uit talrijke mededeelingen, die ons bereikten, gebleken. De soldaten kochten hiermede ons land leeg. Wie herinnert zich niet, dat alle Duitsche soldaten die met verlof gingen, groote nieuwe koffers torsten. En nog de vorige zomer kon men op het station Amersfoort een Duitsche soldaat zien loopen met een trapnaaimachine op den rug en daarachter 4 soldaten, die een groote — vermoedelijk schoenmakers- — machine droegen. Van de radio's zwijgen wij maar.

Deze goederen werden de laatste maanden grootendeels „gewoon" geroofd, maar in de voorafgaande jaren „netjes" betaald met Nederlandsch bankpapier. Wie weet trouwens niet, dat de zwarte handel welig tierde tengevolge van de kooplust van de Duitsche soldaten.

Toch is door deze methode vermoedelijk minder geld in het verkeer en minder goederen uit Nederlandsche handen in Duitsche handen gekomen, dan door de geraffineerde verrekeningsmethode voor den export.

In normale gevallen wordt de export van een land gefinancierd door invoer van goederen uit het andere land en door diensten (b.v. vrachtvaart, vreemdelingenverkeer, etc.) door dat land aan het eerste land bewezen. Onder de Duitsche bezetting was hiervan echter geen sprake. Onder Duitsche pressie werd uit ons land naar Duitschland van alles geexporteerd, maar Duitschland kon geen enkele prestatie daartegenover stellen. Duitschland werd ons dus de tegenwaarde van het geëxporteerde schuldig en is ons dat nòg schuldig. Niettemin moesten de Nederlandsche exporteurs worden betaald en dit geschiedde door het Nederlandsche verrekeningskantoor met bankbiljetten, die gewoon werden gedrukt.

Zoo had dit systeem tweeërlei uitwerking. Eenerzijds raakten wij onze goederen kwijt en anderzijds kwam een stroom van bankbiljetten in het verkeer. In normaler tijd bedroeg de biljettencirculatie rond één milliard gulden. Deze was nu echter gestegen tot vijf milliard. Men zal moeten toestemmen, dat dit een andere vorm van „roof" was, dan het weghalen van alle mogelijke goederen in het laatste jaar van den oorlog. Maar „roof" was het. Onze goederen verdwenen en daarvoor in de plaats kwam de papier-lawine.

Deze papierencirculatie had, tengevolge van de distributiemaatregelen, van de beperkende koop- en verkoopbepalingen van onroerende goederen, roerende goederen en effecten, geen anderen uitweg dan de zwarte markt. Op deze markt zweefde dit geld van den een naar den ander. Bij het toenemen van de circulatie stegen de prijzen en vonden talloozen hier een onoirbare broodwinning.

Het intrekken door de Duitschers van de biljetten van *f* 1000.— en *f* 500.— gaf de eerste schok aan dezen handel, op 9 Juli j.l. gevolgd door het intrekken van de biljetten van *f* 100.— door onzen huidigen minister van financiën. Naar schatting is hierdoor een bedrag van 2 milliard gulden uit het verkeer teruggetrokken. Dit beteekent dus reeds een belangrijke vermindering van de geldsomloop. Tegelijkertijd zien tal van individuen, die in den zwarten handel veel geld hadden verdiend, dat zij nergens kwijt konden dan alleen door weer zwart te koopen, zich genoodzaakt een andere, meer eerbare broodwinning te zoeken. De zwarte handel wordt daardoor terug gedrongen tot kleiner omvang. Tevens is een doorloopend gevaar voor handhaving van het loon- en prijspeil daardoor, althans voor een deel, bezworen.

Dit laatste behoeft een nadere verklaring.

Als velen in den zwarten handel op gemakkelijke wijze geld kunnen verdienen, dan zullen minder arbeidskrachten beschikbaar zijn. Degenen, die zich wèl beschikbaar stellen zijn te gering in aantal. Zij zullen slechts gaan werken tegen hooge loonen en anders — een deel onder hen althans — ook in den zwarten handel gaan. Nu zijn wij voor zoo hoog mogelijke loonen, maar een ongezonde opschroeverij van de loonen, die de loonverhoudingen in de verschillende bedrijfstakken uiteen rukt, is een groot kwaad. Deze is inflatorisch van aard en dus ongezond. Zij leidt dan ook tot verhooging van het prijspeil. De krachtigste „prijs-stop" kan niet verhinderen, dat door den opwaartschen druk van het zwarte geld de prijzen stijgen. Dat hebben we de laatste maanden toch wel ervaren.

Aan de intrekking van de honderdjes is nog een neven-voordeel verbonden. Straks moet de fiscus belasting heffen van de oorlogswinsten. Het beste middel om de oorlogswinst te bedekken is het verdiende geld „stilletjes" te bewaren. Dat middel is nu echter onbruikbaar geworden, want wie zijn oorlogswinst heeft bewaard, moest dit, voorzoover in honderdjes belegd, nu aan de openbaarheid prijsgeven en de fiscus zal hem weten te vinden.

Wij juichen den doortastenden maatregel van Min. Lieftinck toe. Maar het is nog slechts een begin.

Ook de andere coupures zullen ingetrokken moeten worden. Het is jammer, dat dit niet tegelijkertijd kon gebeuren. Nu zal alsnog gepoogd worden zich van dit geld te ontdoen, al zijn de middelen om dit te bereiken, gering geworden. Voor het normale verkeer is de geldsomloop nog véel te hoog. Aan de waarde van ons geld doet dit geen goed. Reeds blijkt, dat men in het buitenland voor den gulden weinig „respect" meer heeft. Ingrijpender maatregelen zijn noodig. Saneering over de geheele linie van onze staatsfinanciën zal moeten plaats vinden.

Langs den weg van belastingheffing zullen ook de „groote" zwarte handelaren achterhaald moeten worden, die nu nog buiten schot zijn gebleven en die door financieele manipulaties hun oorlogswinst hebben weten weg te werken.

Van de vindingrijkheid van den Minister zal veel gevergd worden aleer hij daarin ten volle zal zijn geslaagd. Indien dit „ten volle" al ooit mogelijk is.

Wij zien de verdere maatregelen met groote belangstelling tegemoet.

F.

21ste Algemeene Vergadering
CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND

Eerste Algemeene Vergadering

na de Bevrijding

WOENSDAG 25 JULI 1945

De VOORZITTER, A. Stapelkamp, opent te ruim 10 uur de vergadering Hij laat zingen Psalm 66 vers 5 en 6, leest uit de Heilige Schrift Psalm 124, gaat voor in gebed en spreekt de vergadering ongeveer als volgt toe:

Waarde Vrienden,

De 25ste Juli zal zoolang er in Nederland een Christelijke Vakbeweging zal zijn, een historische datum blijven. Waarom? Omdat wij vandaag, na vijf jaren vernedering, knechting en willekeur hier weer als vrije mannen in Algemeene Vergadering kunnen samenkomen. Misschien ook daarom b.v. wanneer wij straks zeer gewichtige en verstandige beslissingen nemen. Maar daarom toch niet allereerst en allermeest. De 25ste Juli zal een historische datum blijven omdat op dien dag nu vier jaar geleden, in den strijd met den belager van ons volk de Christelijke Vakbeweging schijnbaar is ondergegaan, maar juist door de wijze waarop zij onderging haar eer en toekomst heeft gered. In dien ondergang ligt het recht en de belofte van haar latere herrijzenis.

Ik ga hier vandaag niet breedvoerig in op hetgeen op dien merkwaardigen dag van het jaar 1941 zich op de Stadhouderslaan 43—45 afspeelde.

In dezen kring zijn de feiten trouwens overbekend.

De Duitschers waren en zijn slechte menschenkenners. Met dreigement en geweld, met aanbieding van geld en goed meenden zij alles te kunnen bereiken.

Zij hadden er niet het flauwste begrip van, dat wij door Gods genade iets hadden leeren verstaan van het Schriftwoord: beter dan dit tijdelijk leven is Gods goedertierenheid. Daarom was de ontknooping van het drama bij de R.-Kath. en bij ons een volkomen verrassing. Zij hadden er minstens op gerekend, dat er een toestand van verwarring zou ontstaan als een jaar vroeger bij het N.V.V.

Dr. Hellwig had in dien geest, zooals later gebleken is, aan Berlijn gerapporteerd, en daarop vergunning gekregen om nu eindelijk toe te slaan.

Hij sloeg toe, maar de slag was mis. Hij kreeg de bestuurders niet, noch het gros der leden. Naar het woord van den Psalmist, bleek de strik gebroken en wij zijn ontkomen. Zoo werd 25 Juli 1941 een historische datum.

Na dien datum is in het geheim, illegaal, de arbeid zoo goed mogelijk voortgezet. Het werd een worsteling om onze arbeiders, om ons volk te redden uit de klauwen van het Nationaal Socialisme. In dien strijd zijn ook door onze beweging offers gebracht. Wij gedenken hier allen, die in gevangenis en concentratiekamp hun trouw aan het vaderland, aan onze beweging en de beginselen die wij belijden, hebben bezegeld. In het bijzonder gedenken wij hen, die daarvoor het offer van hun leven hebben gebracht. Als zoodanig willen wij hier noemen: (De vergadering staat op)

J. Otten, Tj. Pannekoek en vermoedelijk moet hierbij gevoegd worden G. Post. — Ook Nauta is menschelijkerwijs gesproken, slachtoffer geworden van zijn gijzeling.

Deze eerste Algemeene Vergadering na onze bevrijding is bijeen geroepen opdat wij in den wettigen weg, dat is overeenkomstig Statuten en Reglementen een aantal beslissingen zouden nemen die den arbeid kunnen stimuleeren en die voorts den weg zullen moeten afbakenen waarlangs de arbeid zal moeten worden verricht.

Zij bedoelt ook aan het Verbondsbestuur gelegenheid te geven rekening en verantwoording af te leggen over het sinds 1941 gevoerde beleid. Daarmede wordt dan de periode van illegaal werken definitief afgesloten. We gaan nu weer volkomen legaal en normaal den arbeid voortzetten.

Voorts wat de agenda dezer vergadering betreft, deze is, zooals gij zult hebben opgemerkt zeer gevuld. Willen wij haar kunnen afwerken, dan zal de grootst mogelijke zakelijkheid moeten worden betracht.

Wij kunnen tengevolge van de tijdsomstandigheden maar weinige uren bij elkaar zijn. Het is derhalve gewenscht, dat deze zoo goed mogelijk worden benut.

Ik ga om dit ook mijnerzijds te bevorderen, daarom niet breedvoerig in op diverse punten der agenda. Er zou wel eén en ander over te zeggen zijn. Ik volsta met er op te wijzen, dat èn het **Reglement van Samenwerking** èn de **Stichting** van den Arbeid, pogen, voort te zetten de tradities onzer beweging, door te trekken de lijnen door ons altoos gevolgd, met behoud van **eigen zelfstandigheid** tot een zoo nauw mogelijke samenwerking met alle bedrijfsgenooten te komen. Deze twee punten van het agendum zijn ook een vrucht van het ondergrondsche overleg. Zij hebben geen andere pretentie dan te trachten den weg tot samenwerking te vinden tusschen werkgevers en werknemers, met inachtneming van de Nederlandsche verhoudingen. Behoedzaamheid is bij dit alles geboden.

Wij zeggen dit met het oog op verschijnselen, die wij rondom ons zien. Het Eenheidsstreven manifesteert zich.

De Nederlandsche Volksbeweging, optrekkend onder de fiere zinspreuk: „Je Maintiendrai", („Ik zal handhaven") is een voorbeeld. Wat wil zij handhaven? Dat is nog niet geheel duidelijk.

Maar in ieder geval niet den invloed van het Christelijk beginsel op ons volksleven. Dit blijkt steeds meer. En een vriend der christelijke vakbeweging is zij allerminst. Het personalistisch-socialisme dat hier gepropageerd wordt is zuiver humanisme. Het jongste nummer van „Je Maintiendrai" heeft nu kleur bekend.

De strijd is dezelfde gebleven: „Christelijk beginsel, goed, maar blijf in de binnenkamer en kom niet in het publieke leven.

Intusschen, we zijn nu weer vrij en onze vakbeweging is herrezen. Veel arbeid ligt voor ons. De Christelijke vakbeweging zal temidden van deze tijden weer een zuiver en positief geluid moeten laten hooren. Wij zullen ons verzetten tegen anarchie en revolutionnaire actie.

Maar daarnaast is het onze roeping de strijd te voeren voor sociale gerechtigheid.

In dit verband wil de spreker enkele dingen noemen.

Ten eerste: **de bedrijfsorganisatie.** In dezen kring kent men de richtlijnen. Maar op de practijk komt het aan. Reeds is in de mijnindustrie een begin gemaakt met de bedrijfsorganisatie. In de Wollenstoffenindustrie is ook een regeling in de maak. Maar als de bedrijfsorganisatie wordt ingevoerd, dan moet dit niet zoo hier en daar ondershands geschieden, maar langs officieelen weg. En wij moeten daar bij zijn.

Voorts zij gewezen op een ander urgente zaak, namelijk **pensioenregeling voor de oude arbeiders.** In dit opzicht behoeft de Invaliditeitswet dringend herziening. De bedragen zijn te laag en uitbreiding tot andere groepen is dringend noodig.

Ook aarzelt spreker niet het op te nemen voor een **ethisch sociaal minimum loon** voor elken arbeider. Het levensmiddelenpakket moet gekocht kunnen worden.

Er moet ook toenadering tusschen de loonen van industrie- en landarbeiders komen. De verschillen die er zijn, zijn vaak ongemotiveerd. Hier denkt spreker ook aan het probleem van de armoede en van de rijkdom, die naast elkaar bestaan.

De **woningbouw** behoort krachtiger dan ooit ter hand te worden genomen. Hier speelt de kwestie van de particuliere woningbouw een rol. Het moet worden afgekeurd, dat de arbeiderswoningbouw een object van particuliere winstmakerij is.

De **grens van de sociale verzekering,** die nog steeds *f* 3000,— per jaar en *f* 8,— per dag bedraagt, is naar onze meening te laag. Ook hier moet voorziening worden getroffen, dat niet duizenden arbeiders buiten de sociale verzekering komen te vallen.

Regeling van het ontslagrecht en bestrijding van de werkloosheid zijn eveneens urgente zakén. Niet alleen de gevolgen van de werkloosheid, maar de werkloosheid zelve dient te worden bestreden.

Er is veel en nuttig werk te doen.

Moge het ons gegeven zijn in dezen arbeid getrouw te worden bevonden.

Christelijk Nederland moge ontwaken tot socialen arbeid.

Presentielijst

De presentielijst is namens 21 organisaties geteekend. Geen enkele aangesloten organisatie ontbreekt. Voorts zijn aanwezig de eerevoorzitter K. Kruithof en de gepensionneerde secretaris H. Amelink.

Met kennisgeving afwezig zijn: L. Vermeulen, lid van het D.B., en Jac. van Soelen, secretaris van den Nederl. Centr. Bond van Christelijke Arbeiders in de Bedrijven van Voedings- en Genotmiddelen.

Raad van vakcentralen

De VOORZITTER deelt mede, op welke wijze de Raad van Vakcentralen is tot stand gekomen. Wij hebben ons bereid verklaard met het R.K.W.V. en het N.V.V. samen te werken, mits met behoud van eigen zelfstandigheid.

Het reglement van samenwerking is een compromis, dat door ons is aanvaard. Alleen moeten de bevoegde instanties daarover beslissen. Het C.N.V. is de eerste centrale, die deze zaak officieel aan de orde kan stellen.

Op basis van dit reglement moet worden voortgewerkt. Daarom is het nemen van een beslissing noodzakelijk.

KAPINGA (Publieke Dienst) acht weinig reden aanwezig hierover breedvoerig te spreken. Wel is bij hem een vraag opgekomen, namelijk hoe is de samenwerking met de personen. Er zijn personen, die in den bezettingstijd een scheeve rol hebben gespeeld en die eigenlijk verwijderd moesten worden. Is het wellicht gewenscht hierover met de regeering overleg te plegen.

De VOORZITTER merkt op, dat de kwestie der zuivering een zaak is voor het N.V.V. zelve. Een commissie is daar trouwens reeds aangewezen. De zaak is wel besproken. Naar zijn meening hebben de organisaties, die met bedoelde soort personen moeten samenwerken, hier zelf een taak. Als men zich bezwaard gevoelt over samenwerking met bepaalde personen, dan moet men deze wraken.

Het reglement van samenwerking wordt alsnu met algemeene stemmen aanvaard.

Stichting van den arbeid

De VOORZITTER releveert, dat het hiermede ongeveer staat als met het reglement van samenwerking. Er is een acte verleden, maar deze acte is een zeer voorloopige. Daarin zijn nog niet verwerkt de wijzigingen, voorgesteld door het C.N.V. Met name is bezwaar gemaakt tegen de scheiding van het sociale en het economische. Een commissie zal de acte nader bezien ook van het standpunt uit der bedrijfsorganisatie. Overigens is spreker blij, dat de stichting er is. Aan de Regeering is duidelijk gezegd, waar het adres van de sociale organisaties is. Hij vraagt goedkeuring van het terzake gevoerde beleid.

ORMEL (Kantoor- en Handelsbedienden) deelt mede, dat de acte in zijn hoofdbestuur is besproken. Men wist toen nog niet, dat er nog wijzigingen in aangebracht zouden worden. Hij wijst echter op de sterk hiërarchische opbouw. De positie van de vakbeweging wordt wel zeer ingeperkt. Alles, wat buiten de interne organisatie ligt, is object van samenwerking, b.v. de vakopleiding. Men komt tot de vraag of het niet beter zou zijn te zeggen, wat niet onder de samenwerking valt. De opvattingen van zijn hoofdbestuur zullen nog schriftelijk aan het verbondsbestuur worden voorgelegd. Voorts vraagt hij of de verhouding 1 : 1 : 2 definitief is.

DE RIDDER (Personeel in publieken dienst) merkt op, dat men hier en daar reeds bezig is de Stichting te torpedeeren. Hij is er niet zeker van, dat ook de Overheid daaraan medewerkt. De centrales rijzen weer als paddestoelen uit den grond. Hij ziet het grootste gevaar in de bedrijfsgemeenschappen, die weer saamgebundeld moeten worden in centrales.

De Stichting op papier te aanvaarden is niet voldoende. Hij uit in dit opzicht zijn vrees.

De VOORZITTER beantwoordt de sprekers. Tegen verdeeling der zetels, die men aanvankelijk wilde doorvoeren, is dezerzijds bezwaar gemaakt. Alleen in het D.B. is een extra zetel toegewezen aan de sterkste centrale, maar bij wijze van uitzondering.

Hij stemt toe, dat de Stichtingsacte een hiërarchische tendenz vertoont; de levende deelen, n.l. de organisaties, krijgen daarin een te smalle plaats.

Ook juristen zijn van meening, dat de hiërarchische opzet niet kan worden gehandhaafd. Aan de levende deelen moet meer plaats worden ingeruimd.

De vakopleiding behoort naar deze opvatting in de bedrijfsgemeenschap thuis.

Oorspronkelijk was het niet de bedoeling het Overheidspersoneel in de Stichting te betrekken. Maar gezien de relatie tusschen de loonen in het vrije bedrijf en die van de overheid is aan de Stichting gevraagd om advies. Het valt intusschen niet te ontkennen, dat niet alle organisaties van overheidspersoneel in de vakcentralen zijn vertegenwoordigd.

De toetreding tot de Stichting van den Arbeid wordt met algemeene stemmen goedgekeurd.

Het tijdens de bezettingsjaren gevoerde financieele beleid

De PENNINGMEESTER de Jong geeft opening van het tijdens de bezettingsjaren gevoerde financieele beleid.

SCHAAFSMA (bouwarbeiders) spreekt een woord van hartelijken dank aan de leiding van het C.N.V. en inzonderheid aan de Jong. Van nu af aan zullen alle gelden uit eigen kring moeten komen, hetgeen tijdens de bezetting niet het geval was. Er is veel geld noodig. Hij spreekt zijn vertrouwen uit, dat de hoofdbesturen, die over de middelen beschikken, deze aan het Verbond zullen afdragen.

De PENNINGMEESTER wijst op de moeilijkheden van financieelen aard, die thans op onzen weg liggen. Aan de besturenbonden kan geen geld gezonden worden, deze zijn eerst verwezen naar de afdeelingen. Daarna is aan de besturenbonden medegedeeld, dat zij strikt algemeene kosten in rekening kunnen brengen aan het verbond. Hij doet een beroep op de hoofdbesturen om geld af te dragen, waarmede de N.C.L.B. reeds een begin heeft gemaakt. De financieele moeilijkheden gelden ook voor D.E.L. Zoo spoedig mogelijk is er ook voor D.E.L. geld noodig.

Het financieel beleid wordt unaniem goedgekeurd.

Voor onze Vrouwen en Meisjes

Vrij en wat nu?

Jezus Christus de Weg, de Waarheid, en het Leven. Wat beteekent dat in het leven van een mensch?

Dit — Jezus roept menschen, achter Zich aan, in Zijn dienst. Hij roept die menschen, tot vrijheid, tot vól leven. De Evangeliën staan er vol van. En vooral Marcus teekent dat roepen en geroepenworden, de oproep en het antwoord, kort, bondig, bijzonder levendig.

Er zijn visschers bezig, hun netten te boeten aan het meer. Jezus komt langs, merkt ze op. „En terstond riep Hij hen."

In het voorbijgaan ziet Hij Levi, de belasting-inner in Romeinschen dienst. En ineens hoort deze stom-verbaasde man zich toeroepen: „Volg Mij."

Een groote menigte Volk omringde Hem, meest arbeiders, daaronder zieken en gezonden. Ze verwachten iets van Hem. „En Hij riep tot Zich, wie Hij zelf wilde."

Zoo gaat het door, hier gaat de roep naar iemand uit en dáár. De eeuwen door is dat zoo gebleven.

En nu de antwoorden.

De beide broers Jacobus en Johannes, die met hun vader en wat arbeiders aan de netten bezig zijn, worden zóó door Jezus' roepen gegrepen, geboeid, dat ze meteen werk en omgeving in den steek laten en Hem achterna gaan. De vader en de anderen — bezadigder, zouden wij zeggen — blijven achter. Zijn zij minder geraakt door dat bijzondere, door de macht, die van Jezus' persoon uitgaat? Zijn ze tè zeer in hun werk verdiept? Vinden ze 't alleen maar dwaas, om zoo alles, de heele bestaanszekerheid, los te laten voor .. ja, voor niets dan onzekerheid zoo op 't eerste oóg?

De belastingambtenaar, die tot nu toe alle haat en minachting van de-menschen om zich heen getrotseerd heeft om het winstgevende van zijn baantje, is zichzelf niet meer als Jezus hem aanziet en hem roept. Zonder meer laat hij zijn geld; zijn heele bezit voor wat het is om deze roepstem te volgen. Als een schuldige, want dat maakt de Heer hem duidelijk genoeg. Maar tegelijk bevrijd van de ellendige last van die schuld.

En als de twaalf uit de menigte opgeroepen wordt tot dienst in onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, dan komen ze en ze gaan waarheen Hij wil. Dikwijls tegen eigen willen in.

Geen wonder, dat er óók waren, die géén gehoor gaven aan den roep van den Heer. De rijke jongeling, de naaste familie, de schriftgeleerden en Farizeeën . . . Och, eigenlijk heeft het grootste gedeelte van het volk Hem laten roepen en 't is zijn eigen weg blijven gaan.

En ook dàt is zoo gebleven, de eeuwen door. Ook wij gaan immers meestal onzen eigen weg, stilletjes of openlijk, al noemen we ons ook dagelijks Christen?

Je kunt zóó verdiept zijn in je eigen belangen en bezigheden, dat je Hem niet roepen hoort. „Ik kan me niet geroepen voelen," zeggen we dan nog.

Je kunt Hem niet zoo èrg belangrijk vinden. Er is ten slotte zoo véél in het leven, dat beslag op ons legt.

Je kunt Hem zonder meer afwijzen als niet noodig, of lastig. Heel vaak tenminste niet direct noodig, en ja! dikwijls maar al te lastig. Hem volgen beteekent immers, dat wij het onze verlaten, d.i. loslaten, achter laten zullen en volkomen gehoorzaam worden.

Het is daarom zoo goed te begrijpen, dat je je ook nog, in verweer tegen Zijn groeiende macht over je, aan Hem gaat ergeren en Hem gaat haten. De Bijbel geeft daarvan voorbeelden te over. Het leven ook. Misschien ben je zelf zoo'n voorbeeld.

Wat dit alles nog met vrijheid te maken heeft?

Dit — dat de Heer Jezus met waarlijk Koninklijke vrijheid, als géén ander onder de duizendvoudig gebonden menschen, door het leven is gegaan. Door Zijn leven en sterven, door Zijn opstanding uit den dood, heeft Hij vrij gemaakt en màákt Hij vrij wie naar Zijn roepen luistert en Hem volgt in volledige overgave en gehoorzaamheid.

Wat die in dezen tijd met de praktijk van ons leven te maken heeft, willen we de volgende keeren bezien.

J. A. W. v. STOETWEGEN.

Draagt elkanders lasten

Twee prachtige voorbeelden

De vrienden van den Besturenbond en de plaatselijke D.E.L.-commissie te Noordwijk organiseerden, zonder veel omslag, een openbare collecte ten behoeve van het Tuberculosebestrijdingsfonds der Christelijke Vakbeweging „Draagt Elkanders Lasten"

Zij hadden de groote voldoening het fonds *ruim duizend gulden* te kunnen afdragen.

De plaatselijke D.E.L.-commissie te Enschede is aan het werven van donateurs voor D.E.L. geslagen.

Het resultaat van den arbeid van *een* der commissieleden was: 17 donateurs met een totaal bedrag aan bijdragen, groot *f* 129.50.

Wat deedt gij voor D.E.L.?

W. de Jong,
Penningmeester.

Vaststelling van Statuten en Huishoudelijk reglement

De VOORZITTER merkt op, dat deze nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement eveneens in den illegalen tijd zijn tot stand gekomen. Dit moet nu worden gesanctionneerd.

AUGUSTEYN (Spoor en Tram) wijst op enkele onnauwkeurigheden.

VAN INGEN SCHENAU (Grafische arbeiders) heeft eenige gelijkluidende formuleeringen in Statuten en H.R. ontdekt en acht deze herhaling overbodig. Ten tweede acht hij de bepaling dat organisaties, die drie maanden achterstand hebben, geen stemrecht kunnen uitoefenen, te ver gaande. Ten derde constateert hij, dat door de wijziging van de formuleering van den grondslag het interconfessionneel standpunt is verlaten.

SCHAAFSMA (bouwvakarbeiders) deelt mede, dat in zijn kring ten opzichte van den grondslag een scherper formuleering wordt gewenscht van ons karakter tegenover dat van de R.K. en de Humanisten. Hij geeft de voorkeur aan de oorspronkelijke formuleering.

RUPPERT (Landarbeiders) stelt voor in art. 8 in plaats van „Moderamen" te lezen „dagelijksch bestuur".

VAN BAREN (Fabrieks- en Transportarbeider) ontdekt een verschil tusschen art. 8 van de Statuten en art. 6 van het H.R. Hij vraagt door wie de Voorzitter nu wordt gekozen: door het D.B. of door de Alg. vergadering.

K. KRUITHOF (eere-voorzitter) heeft meer dan iemand anders in den lande de oude grondslag moeten verdedigen en hij gelooft niet dat de nieuwe grondslag beter is. De leer van den klassenstrijd wordt verworpen, maar hoe staat het met de practijk van den klassenstrijd. Verwerpen wij ook die? Ons interc. standpunt dienen we te handhaven, waardoor wij uitspreken, dat wij alle Christusbelijders principieel in onze organisatie geplaatst wenschen te zien.

WIND (Textielarbeiders) vraagt of we in art. 2 ook het liberalisme niet moeten noemen. Hij vraagt voorts of beroep op de Algemeene vergadering bindend is.

VERMEULEN (Kantoorbedienden) is van meening, dat art. 16 Statuten een aanvulling behoeft t.a.v. de Kon. goedkeuring.

De VOORZITTER erkent dat er schoonheidsgebreken zijn. Hij verzoekt redactionneele fouten schriftelijk ter kennis van het D.B. te brengen. Ook over vereenvoudiging valt te praten. Wat de uitsluiting van het stemrecht betreft, die zou hij facultatief willen stellen. Omtrent den grondslag dient hij uitvoerig van repliek. De redactie is zoo gekozen, dat de interc. grondslag wel werd gehandhaafd. Waarom hebben we niet het liberalisme genoemd? Er zijn twee beslissende momenten in onze historie geweest, namelijk onze strijd tegen de leer van den klassenstrijd en die van den totalen Staat. In den laatsten strijd zijn wij ondergegaan en weer herrezen. De bedoeling zit niet voor om het artikel te verzwakken door te spreken van „de leer" van den klassenstrijd.

Het is de bedoeling, dat de voorzitter wordt gekozen in functie. De verplichtingen van de aangesloten bonden zijn vastgesteld en vloeien voort uit het lidmaatschap. Hij acht geen reden aanwezig dit te wijzigen. Ten aanzien van het beroep is de uitspraak van de Algemeene Vergadering bindend.

VAN DRIEL (Ambtenaren) leest in art. 3 van het H.R. dat de aangesloten organisaties verplicht zijn over alle belangrijke zaken overleg te plegen met het Verbondsbestuur. Dit betreft toch zeker alleen die zaken, die het geheel raken.

De VOORZITTER stemt toe dat dit wat vaag is. Verwacht wordt, dat het Verbondsbestuur inzage verkrijgt van alle zaken, die het voor de uitvoering van zijn taak behoort te kennen. Hij wijst in dit verband op de derde alinea van art. 3. („behoorlijk functioneeren").

KAPINGA (Publieke Dienst) acht het beter te spreken van „de leer van den klassenstrijd".

De VOORZITTER laat over deze formuleering stemmen. De gestelde redactie blijft, als resultaat der stemming, ongewijzigd.

Bij stemming over het voorstel Van Ruppert staken de stemmen, zoodat het woord „Moderamen" blijft gehandhaafd.

De Algemeene Vergadering draagt daarop het dagelijksch bestuur op de Koninlijke goedkeuring te vragen op de gewijzigde Statuten en daartoe alle veranderingen aan te brengen die niet van principieelen aard zijn en eveneens alle wijzigingen die door het Departement zullen worden geëischt.

Pauze te half een.

Na de heropening te 1 uur spreekt de voorzitter een woord van dank aan de gevers van de aanwezige bloemstukken, namelijk de Christelijke Psychologische Centrale voor School en Beroep en de Middenstands Bedrijfsvereeniging.

Op verzoek van den voorzitter spreken de organisaties zich uit over hun ledental. Daardoor komt vast te staan, dat we de eerste 50.000 zijn gepasseerd.

Reglementen van „Draagt Elkanders Lasten"

KAPINGA (Publieke Dienst) vraagt of de uitbreiding van de werkingssfeer van het T.B.C.-fonds tot Rheuma en Kanker gewenscht is.

VAN INGEN SCHENAU (Grafische arbeiders) wijst op de bonden, die door een eigen bedrijfsorgaan reeds aan t.b.c.-bestrijding doen. Is hier geen aparte regeling te treffen?

WIND (Textielarbeiders), VERMEULEN (Kantoorbedienden) en FONTEYN (P.T.T.) plaatsen eenige opmerkingen.

De PENNINGMEESTER duidt de wijziging aan als een voorzichtige proefneming om deze volksziekten te bekampen. Voor de wijziging van Van Ingen Schenau is iets te zeggen. Een naamsverandering acht hij niet urgent. Ingelascht zal worden het woord „winkels"

STRAUB (Ambtenaren) en TEN HAAFF (P.T.T.) hebben toch bezwaar tegen de uitbreiding van de werkingssfeer van het fonds. Zij willen deze zaak nog uitstellen, tot we den omvang van de t.b.c. in den na-oorlogschen tijd beter kunnen overzien.

De PENNINGMEESTER merkt nog op dat hier alleen een beginsel wordt ingevoerd. De t.b.c.-bestrijding is veilig gesteld. Bovendien zullen de inkomsten meer worden, zoodat we dit wel aankunnen. De bepaling in het reglement is trouwens facultatief.

Na een nadere toelichting door den VOORZITTER wordt besloten, dat met de hulp voor rheuma- en kankerpatiënten eerst op een nader door het bestuur te bepalen datum zal worden begonnen.

De reglementen van het T.B.C.-fonds worden daarop in hun gewijzigden vorm, behoudens redactioneele wijzigingen aangenomen.

„Stichting Pensioenfonds"

STRIJBIS (Fabrieks- en Transportarbeiders) vindt deze aangelegenheid zeer belangrijk, maar tevens zeer ingewikkeld. Hij stelt voor de behandeling uit te stellen.

H. J. VERMEULEN (Kantoorbedienden) steunt dit voorstel en geeft in overweging de Algemeene Vergadering door een commissie van deskundigen te laten voorlichten.

De VOORZITTER merkt op, dat het de bedoeling is deze zaak te bespreken en een beginsel-beslissing te nemen, opdat de organisaties bij hun verdere handelingen hiermede rekening houden.

KAPINGA (Publieke Dienst) wijst er op, dat het hier gaat om de vraag: particuliere verzekering of pensioenfonds. Ten aanzien daarvan moeten wij eerst goed worden ingelicht.

H. J. VERMEULEN (Kantoorbedienden) zegt dat ook hij zou kiezen voor een centrale voorziening. Maar hoe moet die worden uitgevoerd? Over den vorm wordt hier een beslissing gevraagd en daarmede zou hij willen wachten.

STRAUB, STRIJBIS en WIND spreken in gelijken geest.

Na repliek van den PENNINGMEESTER zegt de VOORZITTER toe 5 organisaties uit te noodigen een deskundig man te benoemen om een commissie te vormen, die voorlichting zal geven.

Aldus besloten.

Richtlijnen salarisregeling bestuurders in dienst der Chr. Vakbeweging

STRIJBIS (Fabrieksarbeiders) wijst op het streven naar uniformiteit en vraagt of het niet gewenscht is met andere deelen der vakbeweging overleg te plegen. Hij vraagt inlichtingen over de verschillen tusschen plaatselijke bestuurders en districtsbestuurders en over de laatste en de hoofdbestuurders.

AUGUSTEYN (Spoor en Tram) en KROOSHOF (Mijnarbeiders) vragen inlichtingen.

KAPINGA (Publieke Dienst) merkt op, dat we vooral nu bekwame mannen moeten hebben en dat dan de loonverschillen zullen blijken niet zoo groot te moeten zijn. Hij meent vooral dat de lagere loonen omhoog moeten.

WIND (Textielarbeiders) en H. J. VERMEULEN (Kantoorbedienden) sluiten zich bij Strijbis aan. Laatstgenoemde merkt nog op, dat de nieuwe tijd hooge eischen stelt aan de bezoldigde bestuurders en meent dat de salarissen dan te laag zijn.

De VOORZITTER beantwoordt eenige algemeene opmerkingen. Ten eerste heeft hij bezwaar tegen overleg met andere organisaties, omdat onze positie geheel verschillend is. Wij moeten in dezen zelf beslissen. Ten tweede is het D.B. met dit voorstel gekomen, omdat er allerlei misstanden zijn, waaraan wij een einde willen maken. In de derde plaats is het juist dat deze salarissen aan den lagen kant zijn. Wij komen in ieder geval niet toe aan de verhooging met 25 pct., die wij overal vragen. Boven *f* 3000,— is een degressie toegepast. De bedoeling van deze richtlijnen is invloed ten goede uit te oefenen.

De PENNINGMEESTER licht de noodzaak van deze richtlijnen nader toe en wijst op verschillende misstanden.

De VOORZITTER noemt deze regeling een ethisch minimum. Men mag er boven uit gaan.

Aldus geïnterpreteerd heeft niemand bezwaar tegen deze regeling.

De invoering wordt gesteld op 1 Juli 1945, eventueel met een overbruggingstoelage voor de periode daaraan voorafgaande.

Rondvraag

In de rondvraag worden diverse vragen gesteld en wenschen geuit.

De VOORZITTER legt er in zijn repliek de nadruk op dat er nog vele wenschen zijn, die wij zoeken te verwezenlijken. Maar de moeilijkheden zijn nog vele.

Afscheid van den gepensionneerden verbondssecretaris H. Amelink

De VOORZITTER verheugt zich, dat er gelegenheid is officieel afscheid te nemen van Amelink, die nu reeds gepensionneerd is. Hij heeft voor zich de toespraak, die hij heeft gehouden toen Amelink 25 jaar bestuurder was. Het is niet noodig die te herhalen. Maar zoolang er in Nederland sprake zal zijn van een Christelijke vakbeweging, zal de naam van Amelink worden genoemd. Amelink, aan U was mede de eer beschoren den smaad te dragen, die de bezettende macht aan onze beweging toedacht.

De oude garde, Amelink en Kruithof, heeft het voorrecht in dezen ouden vertrouwden kring de herrijzing van het C.N.V. te mogen zien en dat God ons weer een deur heeft geopend om in Nederland christelijk-sociale actie te voeren. Er was wel eens twijfel in de ziel, maar God heeft U en mij het voorrecht gegeven om dit te zien. Ik hoop dat U gegeven worde een rustigen levensavond te genieten en de goede voorspoedige ontwikkeling van de christelijke vakbeweging te zien. Wij meenden misschien bij onze terugkomst in het gewone leven daar een goodwill te onzen opzichte aan te treffen, omdat wij ons zoo goed hadden gehouden. Maar sommige stroomingen richten zich weer tegen ons. Welnu, we durven den strijd aan. Wij danken U voor Uw arbeid. Gij zijt nog bezig aan ons gedenkboek te werken. Over de verschijning van het tweede deel zullen wij nog overleg met U plegen. De voorzitter brengt verder dank aan Kruithof voor zijn aanwezigheid. Wij zijn verheugd, dat twee voormannen dit historisch moment hebben mogen meemaken. Nu keeren wij naar onzen arbeid terug. Christelijk-sociale actie is noodzaak voor wie wil leven naar Gods wet.

AMELINK is dankbaar, dat hij op deze wijze nog officieel afscheid kan nemen. Het is met zijn pensionneering wat vreemd gegaan. Op 30 Juni 1941 is hij met Stapelkamp uit het werk gerukt. En daarna is hij gepensionneerd. Zoo stond hij bij de bevrijding buiten het C.N.V.

Nu is het Vakverbond herleefd. Hij heeft in een eigenaardige gemoedsgesteldheid geleefd toen de bevrijding daar was, maar is daar overheen gekomen. Hij verheugt zich erover, dat we de 50.000 leden weer zijn gepasseerd. Wat het gedenkboek betreft, juicht hij het toe, dat daarover nog overleg zal worden gepleegd. Verschillende deelen van het gedenkboek liggen gereed en kunnen zoo gedrukt worden. Hij hoopt hiermede voort te gaan. Het is voor hem een aangename arbeid. Alles begint dan weer te leven en we zien hoe God ons heeft gezegend.

Bij het nagaan van de historie blijkt, dat we met veel moeilijkheden te kampen hebben gehad. Ook de eerstkomende tijd zal niet gemakkelijk zijn. We zullen den ouden strijd weer moeten voeren, maar nu in den kring, die ons het meest nastaat en die de basis wil wegnemen. 't Is ons vleesch en bloed geworden, dat we weten, alleen als we handelen volgens de beginselen van het Woord Gods, het alleen goed kan gaan.

Ik hoop, dat God de Heere U de genade geve in dezen geest voort te arbeiden en dat ge spoedig weer in de oude glorie en ten zegen van ons volk moogt arbeiden.

De VOORZITTER sluit nu de vergadering. Het is half vijf. Gezongen wordt nog Ps. 75 : 1 en de voorzitter eindigt met dank aan God.

COLLEGE RIJKSBEMIDDELAARS

Na lang wachten is dan eindelijk het College van Rijksbemiddelaars samengesteld. Wij geven hieronder de bijzonderheden.

Prof. Mr. C. P. M. Romme, Voorzitter (provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht);

J. A. Berger, Voorzitter Raad van Arbeid te Groningen (Groningen en Drente);

Mr. A. A. van der Meulen, Wethouder te Leeuwarden (Friesland);

Mr. J. A. H. J. van der Dussen, Burgemeester van Hengelo (Gelderland, Overijssel);

A. Minderhoud, Directeur Wilhelminapolder, Wilhelminadorp (Noord-Brabant);

F. M. Koenders, Burgemeester van Sittard (Limburg).

De leden van het College zijn ieder voor een bepaald district bevoegd. Het algemeene secretariaat is gevestigd Flatgebouw Willemspark, Zeestraat, Den Haag, Kamer 310, tel. 18.00.40 toestel 64. Aan het secretariaat zijn verbonden Mr. J. K. O. Heyligers, waarnemend directeur-secretaris, Mej. Mr. J. Bos, Mr. J. A. Erdbrink, Mr. J. C. van Gorcom en Mr. A. J. Haakman.

Afzonderlijk bestaat nog een secretariaat voor de districten beneden de rivieren. Hier treedt op als secretaris Drs. W. van der Zande, Raiffeisenstraat 20, Eindhoven (tel 3773).

DAMRUBRIEK

Wij verzoeken alle correspondentie betrekking hebbende op deze rubriek te adresseeren aan het Bureau van het C.N.V., Stadhouderslaan 45, Utrecht.

Toen wij „De Gids" No. 3 ontvingen en lazen welke groote plannen het bestuur van het C.N.V. met onze courant had en er zelfs een familieblad van wilde maken, meenden wij ons beschikbaar te moeten stellen in het belang van onze dammers. Wij weten, dat zich onder onze lezers ook dammers bevinden en nu ons een plaatsje beschikbaar werd gesteld, moesten wij er ook een dankbaar gebruik van maken. Wij kondigen ons dus aan om aan allen, die dammen willen en het ook reeds beoefenen, aan ieder liefhebber dus iets te geven. Het is onze bedoeling om voor de beginners en voor de geoefenden apart onze rubriek beschikbaar te stellen. Wij willen met elkaar deze rubriek opbouwen, opdat deze zoo aantrekkelijk mogelijk wordt. Wij willen geven problemen ter oplossing, vervolgens openingsstudies en het praktische spel. Het is mogelijk, dat onder onze lezers ook problemisten zijn. Aan hen verzoeken wij ons deze in te zenden en indien zij geschikt zijn voor onze rubriek, zullen wij de problemen een plaatsje geven. Ook kan het zijn dat er spelers zijn, in wier spel een mooie partijstand voorgekomen is. Ook aan hen geven wij gelegenheid deze in te zenden en wij zullen deze, desnoods met een analyse, plaatsen.

Wij hebben maar een kleine plaatsruimte, in de toekomst hopen wij over meer te kunnen beschikken. Toch zullen wij trachten onze rubriek zoo hoog mogelijk op te voeren er daarom roepen wij alle dammers, vereenigd in het C.N.V., op ons daarin te steunen.

Voor de eerste kennismaking een klein doch zeer mooi probleem, hetwelk is van den heer A. Polman. Wij plaatsen ons dambord met de lange lijn aan de linkerhand en nummeren ons bord van links bovenaan met 1 tot 5 en weer terug met 6 tot 10 enz. Een volgende maal komen wij op de nummering van ons bord terug. En nu ons probleem.

Zwart: Schijven op: 2, 7, 12, 18, 27, 29 en 35.

Wit: Schijven op: 21, 32, 39, 40, 44, 48 en 50.

De oplossing is:

Wit: 21—17, 17x8, 48—43.

Zwart: 27x38, 2x18; 38x44.

Wit: 40—34, 39—34, 50—45, 45x1.

Zwart: 29x40, 40x29, 49x40

en wit wint. Men spele dit mooie probleem eens goed na.

DE DAMREDACTIE.

Drukkerij Libertas, Utrecht